

فارسی ۱

۱- در کدام موارد معنی همه واژه‌ها درست است؟

- (الف) (جانی: ظالم)، (فروغ: پرتو)، (مشوئش: پریشانی)
 (ب) (سودا: هوس)، (قیّم: سرپرستی)، (تسلّا: آرامش یافتن)
 (پ) (مخمصه: دشواری)، (بیرنگ: طرح اولیه)، (آخَره: قوس زیر گردن)
 (ت) (در حال: فوراً)، (کید: حيله)، (تیمار: توجه)

(۱) الف - ت (۲) پ - ت (۳) ب - پ (۴) الف - ب

۲- املای کدام عبارت درست است؟

- (۱) حق شناس باش، خاصه غرابت خویش را، چندان که طاققت باشد.
 (۳) ای شیخ آمده‌ام تا از اسرار حق چیزی با من نمایی.

۳- در کدام بیت، علاوه بر آرایه «مجاز»، «تشخیص» نیز نمایان است؟

- (۱) عالم از شور و شر عشق خبر هیچ نداشت / فتنه‌انگیز جهان نرگس جادوی تو بود
 (۲) ما را سر باغ و بوستان نیست / هر جا که تویی تفرّج آن جاست
 (۳) پشت دیوار آنچه گویی، هوش دار / تا نباشد در پس دیوار، گوش
 (۴) همت بلند دار که نزد خدا و خلق / باشد به قدر همت تو اعتبار تو

۴- در کدام ابیات، آرایه‌های «استعاره، حسن تعلیل و ایهام» به ترتیب دیده می‌شود؟

- (الف) بی‌مهر رخت روز مرا نور نمانده است / وز عمر مرا جز شب دیجور نماندست
 (ب) بر کن ز بُن این بنا که باید / از ریشه بنای ظلم بر کند
 (پ) چو سرو از راستی بَرزَد علم را / ندید اندر جهان تاراج غم را
 (ت) تا خار غم عشقت آویخته در دامن / کوتاه‌نظری باشد رفتن به گلستان‌ها

(۱) پ، ب، الف (۲) ت، پ، ب (۳) الف، ت، پ (۴) ب، پ، الف

۵- آرایه‌های بیت مقابل کدامند؟ «بید مجنون در تمام عمر، سر بالا نکرد / حاصل بی‌حاصلی نبود به جز شرمندگی»

- (۱) تشبیه، حسن تعلیل، تضاد (۲) حسن تعلیل، کنایه، ایهام (۳) مجاز، تناسب، تشخیص (۴) کنایه، استعاره، حسن تعلیل

۶- قافیه در ابیات زیر به ترتیب چه نقشی دارد؟

- گه نعره زدی بلبل گه جامه دریدی گل / با یاد تو افتادم از یاد برفت آن‌ها
 - تا عهد تو در بستم عهد همه بشکستم / بعد از تو روا باشد نقض همه پیمان‌ها
 - گر در طلبت رنجی ما را برسد شاید / چون عشق حرم باشد سهل است بیابان‌ها
 - گویند مگو سعدی چندین سخن از عشقش / می‌گویم و بعد از من گویند به دوران‌ها

- (۱) نهاد، مسند، مفعول، متمم (۲) نهاد، مضاف‌الیه، نهاد، متمم
 (۳) مفعول، مضاف‌الیه، مسند، مضاف‌الیه (۴) منادا، مضاف‌الیه، متمم، مفعول

۷- واژه «شوخ» در کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) به خود می‌گفت: کای شوخ ستمکار / چرا گفתי تو آن بیهوده گفتار
 (۲) شوخ شیخ آورد تا بازی او / جمع کرد آن جمله پیش روی او
 (۳) نفس اگر شوخ شد خلافت کن / تیغ جهل است در غلافش کن
 (۴) به گفتار چون شوخ شد لشکرش / هم آنگه زدند آتش اندر درش

۸- در کدام گزینه «دو مسند» به کار رفته است؟

- (۱) تا چون به خدمت او حاضر شوم، خجالت نبرم ... دو دست جامه نیکو ساختیم و روز سیوم به مجلس وزیر شدیم.
 (۲) معلّم مشوئش بود از در ناسازی صدا برداشت: چرا اسب؟ به درد شما نمی‌خورد.
 (۳) می‌خواستیم که در گرمابه روم، باشد که گرم شوم که هوا سرد بود و جامه نبود.
 (۴) معلم را عادت بود که نقشه نیم‌کاری با خود به کلاس آورد و کارش پیوسته همان بود.

۹- با توجه به سروده مقابل کدام مورد نادرست است؟ «چندان تناوری و بلند / که به هنگام تماشا / کلاه از سر کودک عقل می‌افتد»

- (۱) در بیت «دو ترکیب اضافی» وجود دارد. کل عبارت «دو جمله» است.
 (۲) نقش دستوری کلمات مشخص شده به ترتیب «مسند، نهاد» است.
 (۳) فعل «اسنادی» در جمله اول «پنهان» است و زمان فعل جمله دوم «مضارع اخباری» است.
 (۴) قالب شعر «سپید» است و «وزن عروضی» ندارد و «کودک عقل» اضافه‌ی تشبیهی است.

۱۰- نقش دستوری «ضمیر شخصی» در مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) لاله دیدم روی زیبای توام آمد به یاد / شعله دیدم سرکشی‌های توام آمد به یاد (مضاف‌الیه)
 (۲) گوش کن پند ای پسر وز بهر دنیا غم مخور / گفتمت چون دُر حدیثی گر توانی داشت هوش (مفعول)
 (۳) آن‌که عمری می‌دویدم در پی او سو به سو / ناگهانش یافتم با دل نشست رو به رو (مفعول)
 (۴) حُسنِت به اتفاق ملاحظت، جهان گرفت / آری به اتفاق جهان می‌توان گرفت (مضاف‌الیه)

۱۱- کدام بیت با ابیات دیگر ارتباط معنایی ندارد؟

- (۱) تویی رزاق هر پیدا و پنهان / تویی خلاق هر دانا و نادان
(۲) قسمت خود می‌خورند منعم و درویش / روزی خود می‌برند پشه و عنقا
(۳) از در بخشندگی و بنده‌نوازی / مرغ هوا را نصیب و ماهی دریا
(۴) ایزد چو بخواهد که گشاید در رحمت / دشواری، آسان شود و صعب، میسر

۱۲- عبارت مقابل با کدام بیت قرابت مفهومی دارد؟ «نبینی که یوسف را از روی نیکوش، حبس و چاه آمد و از خوی نیکوش تخت و گاه آمد.»

- (۱) فعل نیکو زشت می‌گردد ز ناهمیدگی / بخل در جای خود از احسان بی‌جا بهتر است.
(۲) آب و رنگ صورت ظاهر دو روزی بیش نیست / حُسن اخلاق جمیل از روی زیبا بهتر است
(۳) از بصیرت نیست پوشیدن ز دنیا چشم خود / چشم عبرت بین اگر باشد تماشا بهتر است
(۴) با دو رویان، یک جهت یک رنگ نتواند شدن / پیش عارف خار از گل‌های رعنا بهتر است

۱۳- از کدام بیت مفهوم آیه شریفه «وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ» دریافت می‌شود؟

- (۱) دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای / فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد
(۲) هر آن که جانب اهل وفا نگه دارد / خدایش در همه حال از بلا نگه دارد
(۳) سر و زر و دل و جانم فدای آن یاری / که حق صحبت مهر و وفا نگه دارد
(۴) صبا بر آن سر زلف ار دل مرا بینی / ز روی لطف بگویش که جا نگه دارد

۱۴- کدام گزینه با بیت مقابل مفهوم یکسانی دارد؟ «تا نگرودی آشنا زین پرده رمزی نشنوی / گوش نامحرم نباشد جای پیغام سروش»

- (۱) غریب نیست اگر شد ز خویش بیگانه / هر آن غریب که گشته است آشنای شما
(۲) نقاب آشنا بستند کز بیگانگان رستیم / چو بازی ختم شد بیگانه دیدیم آشنایان را
(۳) یا رب چه شاهدهی تو کز غیر محبت / بیگانه کردی از هم یاران آشنا را
(۴) کورسویی زدم آنقدر به شب تا چون شمع / محرم دیده و ره در خلواتم دادند

۱۵- مفهوم همه ابیات در مقابل آن درست است؛ به جز:

- (۱) بلندی از آن یافت کاو پست شد / در نیستی کوفت تا هست شد (تأکید بر تواضع و فروتنی)
(۲) در فکر آن گودالم که خون تورا مکیده است / هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم (شَرَفُ الْمَكَانِ بِالْمَكِينِ)
(۳) بر در بخت بد فرود آید / هر که گیرد عنان مرکبش از (حسادت باعث بدبختی است).
(۴) صورت زیبای ظاهر هیچ نیست / ای برادر سیرت زیبا بیار (توجه به خوی باطنی)